

acomplir la seva monumental obra; i en recerca d'aquest fabulós lloc, recorregué milers de quilòmetres sense témer les distàncies i és sabut que estava en el seu ànim de visitar Barcelona, així com Mèxic, l'Argentina i altres ciutats no menys allunyades.

La seva extremada sensibilitat als agents telúrics s'observa no solament en la seva manera d'ésser, sinó també, en els seus escrits, i observi's quan diferents són aquests, un cop fet el descobriment del país del sol. Els primers són secs, petrificats, en canvi, els segons, són càlids, plens d'impulsos sonors i de llenguatge exhuberant com és el que correspon al del país on s'estatjava. Quina diferent inspiració els uns dels altres! Perquè la inspiració no és més que això, un estat major de porositat anímica conseqüència de diverses modificacions físico-químiques produïdes en últim terme per influències del medi extern.

La ciència que s'ocupa d'analitzar aquestes relacions que existeixen entre aquests factors i els psíquics, és la "Geopsicologia" fundada molt recentment per Hellpach i que es troba avui dia en plena formació.

Aquest autor ha fet notar que en el període que va d'abril a juny, s'observa un increment dels delictes de sang, així com dels sexuals, dels embarassos, dels suïcidis i altres, denominant aquest fenomen amb el nom de "crisi primaveral psicofísica". S'ha fet responsable d'aquesta al glòbul roig, però s'ha vist modernament que les glàndules de secreció interna tenen un important "rol" en la patogènia d'aquestes crisis, el que ha fet que Moro digués que "la primavera és l'estació de les secrecions internes" cosa que no ha convençut gaire a Hellpach, el qual s'inclina a creure que aquestes crisis són degudes a alteracions elèctriques, lluminoses o bé de la pressió baromètrica que s'observen en aquest període estacional. Sembla, però, que aquestes dues teories es poden compaginar harmònicament, i, és cosa probable, que aquestes pertorbacions atmosfèriques modifiquin el funcionament del nostre sistema glandular per intermig del sistema vegetatiu. A més, crec jo que aquestes crisis serien tan sols la manifestació d'un període de trànsit, en el qual el sistema neurovegetatiu canviaria, o, millor dit, passaria d'un funcionalisme a predominància simpàtica, corresponent al període hivernal, a un de predominància vagal que correspondria als mesos de calor.

El ritme estacional periòdic que es manifesta d'una manera principal en les dues estacions, hivern i estiu, fa reaccionar els organismes enfront d'aquests períodes estacionals de molt diferents maneres. És ben coneguda la dormida hivernal de molts animals i les modificacions que sofreix la flora en cada un d'aquests períodes. L'home no es fa escàpol a aquesta llei de la Natura, i això ha estat copsat per Gastelium¹ que cita quant diferentment i de quina manera tan diversa pensa i actua un home del nord i un home d'un país tropical. L'home d'hivern i l'home d'estiu podríem també dir.

"Clima i paisatge, diu aquest autor (des del tròpic fins el nord), engalzen dins de la plenitud o la pobresa de les seves aparences, l'essència del psiquisme. En l'home d'estiu, aquest perfum s'evapora ràpidament. En les zones tòrrides, on tot madura amb rapidesa que desconcerta, on l'arbre és gegant al segon dia de plantat i la flor es passa després d'oberta, el desig d'ésser s'apodera també de la intel·ligència, abans que aquella realització hagi percebut la seva forma més perfecta.

Amb la riquesa de la flora i de la fauna coincideix també l'expressió de les cultures seculares, India, Xina, Egipte, Mèxic; però amb tal existència determinada, inconscientment egoista, la premura de la vida no permet conseqüències definitives. L'home d'estiu pensa i actua aviat! Tant, que es consum dins del seu propi fervor. El calor (que violenta el pensament en la mateixa forma que fa corpulenta la naturalesa) li treu fondària; l'exuberància sembla enemiga de la meditació².

En l'home del fred les necessitats físiques engendren una raó diversa. L'aparença menys fantàstica, més material i d'altra índole estètica fa participar de la seva lentitud a l'esperit."

Doncs bé, així com és diferent la psicologia de l'home d'hivern i la de l'home d'estiu ho és també la seva fisiologia. Efectivament, Schade³ ha fet veure el paralelisme que existeix entre els fenòmens produïts pel fred i els deguts a l'excitació del simpàtic i no és molt desencertat l'establir un paralelisme entre els fenòmens deguts a excitació del vague i els produïts per l'acció del calor sobre el nostre organisme (augment de la sudoració, disminució de les combustions interiors

¹ *La física de l'actitud*. Espasa-Calpe. 1931.

² La Filosofia és cosa del fred afegeix més endavant.

³ Schade. *Haudbuch der norm. und path. Physiol.* XVIII. III. p. 428.